

HRVATSKA GLAGOLJICA

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice iz Zagreba
godišće VI | broj 67 | srpanj/kolovoz 2021. | ISSN 2718-4307

Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

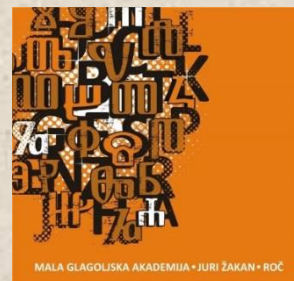
Privodimo kraju većinu aktivnosti prije ljetne stanke. Uredništvo *Novosti* želi vam ugodno ljeto i zasluženi odmor te Vas poziva da od rujna opet pratite događanja u glagoljaškom svijetu. Molimo da s nama podijelite zanimljive informacije kako bismo ih uvrstili u idući broj ovog elektroničkog biltena.

Zanimljivosti iz svijeta glagoljice

Nakon nekoliko potresa, tri vala pandemije i 15 mjeseci od prethodnog predavanja, Društvo Krčana i prijatelja otoka Krka održalo je dana 8. lipnja u Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića u Zagrebu novi društveni sastanak na kojem je doc. dr. sc. Tomislav Galović predstavio Krčki zbornik, svezak br. 75., tiskan povodom 50 godina rada Povijesnog društva otoka Krka. Neizbježne maske na licima predavača i publike nisu umanjile veselje zbog ponovnog susreta.

Nakon jednogodišnje pauze, Mala glagoljska akademija u Roču od 28. lipnja do 4. srpnja održala je svoj 28. saziv na temu *Glagoljica očima djeteta*. U ovogodišnjem pandemijskom mini izdanju, s manje sudionika i kraćim trajanjem, glagoljska akademija okupila je 22 učenika šestih razreda te četvero učitelja iz osnovnih škola, a među njima i našu članicu, profesoricu Ninu Mulc koja je vodila učenike iz OŠ Vukovina iz Gornjeg Podotočja. Osnovni cilj ove akademije je učenje glagoljice i proučavanje glagoljske materijalne i nematerijalne baštine. Misija je potaknuti osnovce na promišljanje o važnosti glagoljice, probuditi njihovo stvaralaštvo i maštu te im na taj način približiti kulturno i duhovno bogatstvo zavičaja. Ročka glagoljska akademija jedina je državna smotra učenika osnovnih škola kojoj je cilj očuvanje kulturne baštine i učenja glagoljice. Mali glagoljaši su na završnoj svečanosti svoje goste poveli na putovanje vremenom kroz glagoljicu i na nekoliko ročkih lokacija pokazali svoja djela nastala kroz četiri dana u pet radionica. Za sudionike je organiziran i poludnevni izlet kroz Aleju glagoljaša.

Posljednja tribina u ovoj akademskoj godini održana je 9. lipnja u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu. Gošća je bila dr. sc. Hrvojkina Mihanović Salopek s projekcijom filma *Zagrebačka Gospa od Kamenitih vrata*. Ovaj znanstveno obrazovni film prikazuje povijesno štovanje Bogorodice u Zagrebu te predstavlja kulturološki putopis kroz najstarija i najljepša zagrebačka svetišta. U filmu su prezentirane vrijedne Gospine slike, kao i kipovi pohranjeni u zagrebačkim muzejima i galerijama. Posebna pozornost se pridaje rijetkim knjigama i rukopisima sačuvanim u Metropolitani, NSK i Muzeju grada Zagreba kao i recitiranju starih stihova. Upoznali smo i sakralnu muzičku baštinu u interpretaciji zagrebačkih glazbenika i crkvenih zborova.

Akademik Stjepan Damjanović, počasni član DPG-a, u broju 711 časopisa *Vijenac* s početka lipnja objavio je prikaz uz knjigu *Staroslavenska riječ* autorice Noline Trunte pod naslovom *Staroslavensko i starohrvatsko nasljeđe*. Članak možete pročitati na adresi: <https://www.matica.hr/vijenac/711/staroslavensko-i-starohrvatsko-nasljee-31794>
Knjigu je preveo s njemačkog na hrvatski i napisao predgovor dr. Zvonko Pandžić.

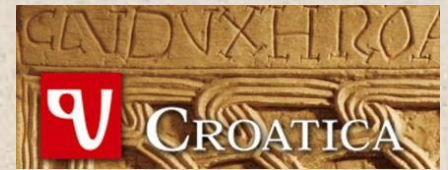
Nekoliko dana kasnije, dana 15. lipnja, u Pučkom otvorenom učilištu u Otočcu gđa. Mihanović Salopek predstavila je i prikazala dokumentarni film *Lička majka od utjehe* koji govori o štovanju Bogorodice u Crkvi u Gospičko-senjskoj biskupiji. Riječ je o 11. filmu snimljenom u organizaciji Hrvatske mariološke baštine, Udruge Prosoli i Laudato TV-a te uz podršku Vijeća za kulturu HBK kao i Hrvatskog sabora. Autorica je kamerom zabilježila specifičnosti mariološke baštine svake od hrvatskih biskupija, a u njima pokazuje povijest crkve, umjetnost, glazbu i običaje. Tom prigodom prof. Darko Žubrinić upoznao je nazočne s radom Društva prijatelja glagoljice.

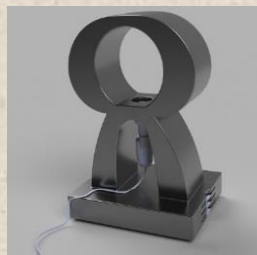
Fra Zvonimir Brusač, tajnik Provincije franjevac trećoredaca glagoljaša i član Stručnog vijeća DPG-a, sudjelovao je dana 20. lipnja na Laudato TV-u zanimljivoj emisiji u kojoj je govorio o povijesti reda od svetoga Franje do provincije u Hrvatskoj i BiH, o tome što je njega privuklo u franjevece glagoljaše te kako izgleda njihov život danas. Emisiju možete pogledati na [ovoj poveznici](#).

Društvo *Croatica* djeluje od kraja 2005. godine. Cilj Društva je promicanje hrvatske kulture i znanosti u Republici Hrvatskoj. Tijekom proteklih godina članovi Društva, redom istaknuti hrvatski jezikoslovci, održali su više predavanja i radionica iz kulture, znanosti i obrazovanja u različitim gradovima Hrvatske. U logotipu *Croatice* nalazi se glagoljsko slovo C, a zajednički nam je i dio članstva. Nadamo se da ćemo ostvariti i suradnju na planu organiziranja tribina, tečajeva, radionica, izložbi, koncerata itd. Čestitamo im na sudjelovanju u znanstveno-istraživačkom i izdavačkom projektu *Povijest hrvatskoga jezika od srednjeg vijeka do 21. stoljeća*. Rezultat tog projekta je šest knjiga u kojima je prikazana povijest i razvoj hrvatskoga jezika u pet vremenskih razdoblja, od hrvatskoga srednjovjekovlja (1. knjiga), 16. stoljeća (2. knjiga), 17. i 18. stoljeća (3. knjiga), 19. stoljeća (4. knjiga) pa do 20. stoljeća (5. i 6. knjiga). Ovaj projekt nagrađen je i Nagradom Grada Zagreba za 2021. godinu na čemu im upućujemo srdačne čestitke.

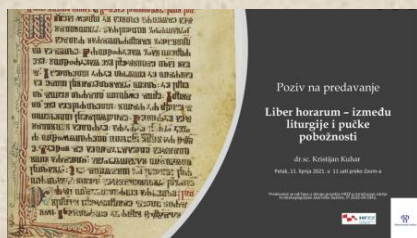
Još se jedna udruga može pohvaliti glagoljskim slovom u svom logotipu: slovo A nalazi se u znaku udruge *Pasionska baština* koja je ovih dana proslavila 30. godišnjicu rada. Čestitamo g. Jozi Čikešu, predsjedniku udruge, na ovom vrijednom jubileju! Književne, glazbene i likovne obljetničke manifestacije zaokružio je XIII. međunarodni znanstveni simpozij *Muka kao nepresušno nadahnuće kulture - pasionska baština sjeverozapadne Hrvatske i Gradišća* koji je održan u Ludbregu od 25. do 27. lipnja. Na simpoziju su sudjelovali prof. Darko Žubrinić i Mirna Lipovac upoznavši sudionike sa životom i djelom zanemarenog hrvatskog humanitarca Vladimira Palečeka, utemeljitelja *Međunarodnog fonda "Gladno dijete"*. Među sudionicima bilo je još nekoliko članova DPG-a, od akademika Josipa Bratulića, preko prof. Sanje Nikčević do gđe. Ljiljane Sabljak, umirovljene voditeljice Knjižnica grada Zagreba i likovne umjetnice Snježane Božić koja nas je došla vidjeti i poslušati iz Koprivnice.

Nagradu grada Zagreba za Zagrepčanku godine dobila je prof. dr. sc. Alemka Markotić, ravnateljica Klinike za infektivne bolesti *Dr. Fran Mihaljević*. Doktoricu Markotić ne trebamo posebno predstavljati, ali manje je poznato da je bila članica našega Društva, odnosno MPZ *Baščina*. Pronašli smo i njenu pristupnicu iz 1997. godine

Nedavno smo doznali zanimljivu vijest o postojanju prvog hrvatskog 3D printanog mikroskopa koji je postao i prvim zaštićenim intelektualnim vlasništvom Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Ovaj mikroskop, nazvan μ SCOPE, razvio je tim studenata navedenog sveučilišta pod vodstvom docenta Svena Maričića. Svrha mikroskopa je omogućiti najmlađim generacijama bolje razumijevanje svijeta i okoline. U planu je razvoj mikroskopa za osnovnoškolce, srednjoškolce i za sveučilišta. Za ovaj mikroskop njegovi tvorcii su osvojili nagradu *StartUp Europe Awards Croatia* te priliku za prezentaciju projekta na europskoj razini. Posebnost mu daje izgled glagoljskog slova S.

Vrijedne ručice učenika četvrtih razreda OŠ S.S. Kranjčevića iz Senja od gline su izradili ukrasne sličice i magnetiće za svoju prodajnu izložbu. Bit će nam drago da nam javite kakav je bio interes domaćeg stanovništva i turista te na što planiraju potrošiti zaradu.

U petak 11. lipnja, znanstvenik iz Staroslavenskog instituta, dr.sc. Kristijan Kuhar preko Zoom-a je za sve zainteresirane održao predavanje *Liber horarum – između liturgije i pučke pobožnosti*. Predavanje je posvećeno hrvatskoglagojskim knjigama koje pripadaju tipu tzv. *Liber horarum*, a u svom sadržaju objedinjuju tekstove koji se nalaze u brevijarima, misalima i ritualima (poput psaltira, različitih službi časova, misnih obrazaca i obrednih tekstova) kao i molitve pučke pobožnosti. Ovo predavanje rezultat je istraživanja provedenih u okviru

projekta Hrvatske zaklade za znanost *Istraživanje starije hrvatskoglagojske zborničke baštine*.

U organizaciji Sveučilišta u Zadru i Općine Preko, dana 25. i 26. lipnja održan je znanstveni skup *Preko i njegovo područje*. Ovaj skup rezultat je velikog znanstvenoistraživačkog rada i uvod u konačnu izradu i objavu monografije koja će obuhvatiti različite teme iz povijesti i nekadašnjeg života Preka, ali i suvremene pojave u društvu i životu otočana. Jedan od govornika na ovom skupu bio je i naš član, mr. sc. Marko Brkljačić, zaposlen u Staroslavenskom institutu, s temom: *Glagoljaška baština samostana sv. Pavla Pustinjaka na Školjiću*. U popratnom programu održana je 30. pjesnička manifestacija *Brižičev duvor* posvećena Pavlu Jerolimovu i Ivici Matešiću Jeremiji, a u župnoj crkvi Gospe od Ružarija izveden je pasionski oratorij *Križina* Ive Nižića u režiji Živka Nižića.

U organizaciji i pod vodstvom naše članice i istaknute likovne umjetnice gđe. Verice Kovač i njene udruge *HUKA* - Hrvatska udruga kreativnih amatera, održan je niz kreativnih radionica i predavanja s temom glagoljice (pisanje glagoljskih slova perom i tintom, oslikavanje inicijala i sl). Za polaznike radionica Mirna Lipovac je održala predavanje s temom *Uvod u glagoljicu* dana 16. lipnja, a prof. Darko Žubrinić predavanje *Crte iz glagoljice* dana 23. lipnja, na posljednjem okupljanju polaznika HUKA-inih radionica.

Staroslavenski institut nam je poželio da tijekom ljeta i mi odlutamo s naših uobičajenih staza i puteva do nekih novih oaza, baš poput *velbluda* – deve. Deve su za glagoljaše predstavljale životinje koje „vele blude“, tj. mnogo lutaju.

Hrvatska Vlada objavila je konačnih pet opcija za naličje nove euro kovanice s hrvatskim motivima. To su glagoljica, zemljovid Hrvatske, hrvatski grb sa crkve na Trgu sv. Marka, kuna zlatica i Dubrovnik. Građani mogu dati svoj glas za tri od pet ponuđenih prijedloga na poveznici <https://euro.hr/>. Novčanice eura iste su u svim državama, no kovanice imaju i stranu na kojoj su tiskana nacionalna obilježja pojedinih zemalja eurozone, a u primjeni su u cijelom europskom prostoru. Nacionalnim planom zamjene hrvatske kune eurom predviđen je odabir motiva i njihovo grafičko oblikovanje za nacionalnu stranu eurokovanica.

Prosljeđujemo poziv Zaklade moliških Hrvata *Agostina Piccoli* za prijavu na njihov tradicionalni natječaj kojim se kroz literarna i umjetnička ostvarenja popularizira jezična, povijesna i kulturna baština moliškohrvatske zajednice. Više detalja o natječaju i pravila za sudjelovanje možete naći na poveznici: <https://www.facebook.com/ricaziva/photos/pcb.2323431781125473/2323431734458811/>

U novozaagrebačkoj knjižnici Travno dana 1. srpnja otvorena je 20. po redu izložba iz ciklusa *Hrvatski otoci* autorice Milene Ajduković, prof. Predstavljen je otočić Krapanj u šibenskom arhipelagu. Inače, s Krapnja su sačuvana tri glagoljicom pisana dokumenta. U realizaciji izložbe savjetima i materijalima pomogli su mr. sc. Damir Kremenčić i Mirna Lipovac te im je izražena zahvala u letku koji prati izložbu. Izložba je otvorena do konca kolovoza pa Vas pozivamo da je razgledate.

Naša članica, dr. sc. Antonija Zaradija Kiš u vožnji Branimirovom snimila je dva glagoljska slova: DR. Objašnjenje je ubrzo poslao g. Dubravko Jantolek pa smo doznali da su slova ispisali ljubitelji nogometa, a kratica znači: Dinamo Ravnice.

Ljubazno molimo sve članove društva da plate godišnju članarinu koja iznosi 120 kn za zaposlene osobe i 50 kn za umirovljenike, nezaposlene, učenike i studente. Također pozivamo primatelje ovih *Novosti* i ostalih obavijesti da Društvu uplate donaciju. Unaprijed zahvaljujemo!

Najava predstojećih događanja

Najavljujemo prvo predavanje u predstojećoj akademskoj godini za srijedu 8. rujna u 19 sati u Maloj dvorani Matice hrvatske. Predavanje pod nazivom *Panoi Društva prijatelja glagoljice* održat će prof. Darko Žubrinić i Mirna Lipovac.

Glagoljica u Južoj Koreji

Donosimo posebno izvješće o sudjelovanju Društva prijatelja glagoljice na izložbi pod nazivom *Hrvatska književnost i kulturna baština od srednjeg vijeka do modernog doba*. Sudjelovanje Društva inicirala je Mirna Lipovac u suradnji s g. Markom Zoričićem iz hrvatskog veleposlanstva u Seulu. Suorganizator izložbe je Centar za nematerijalnu kulturnu baštinu Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Dio građe za izložbu posuđen je iz NSK, dio je ustupio Etnografski muzej, izložene su fotografije ruralnih dijelova Hrvatske koje je snimio Tošo Dabac, zatim proizvodi hrvatskih tradicijskih obrta i folkloru u obliku narodnih nošnji, drvenih igračka, licitarskih srca i sl. te književna djela koja su s hrvatskoga prevedena na korejski jezik, kao što su djela Ivane Brlić Mažuranić, Mire Gavrana i Ive Andrića, a izložena su i djela korejskih autora koja su prevedena na hrvatski jezik. Izložba je svečano otvorena 28. lipnja, a traje do potkraj srpnja u zgradi Nacionalne knjižnice u Seulu, glavnom gradu Južne Koreje. DPG je prikupio i putem diplomatske pošte Ministarstva vanjskih poslova za izložbu poslao gotovo 40 kg materijala (prvenstveno knjige, oslikani upotrebnici predmeti, slike, grafike, itd.). Dio materijala poslan je i elektroničkom poštom, poput priprema za neke panoje i fotografije glagoljskih znamenitosti, kako bi bili izrađeni na licu mjesta i potom ostali u Veleposlanstvu. Prikupljanje predmeta u stanu Mirne Lipovac trajalo je preko dva mjeseca. Svaki predmet je prethodno umotan u zaštitnu foliju i odgovarajuće obilježen.

VELEPOSLANSTVO REPUBLIKE HRVATSKE
SEUL
#1302, Coreo Daejangak Tower, 97 Toegye-ro, Jung-gu
04535 Seoul

KLASA: 018-02-21-0186
UR.BROJ: 521-KOR-01-21-3

Seul, 29. lipnja 2021.

DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE
gospodin Darko Žubrinić, predsjednik

Poštovani gospodine Žubrinić,

Ovim putem želim Vam zahvaliti na materijalima iz zbirke Društva prijatelja glagoljice, kao i iz osobne zbirke, koje ste nam ljubazno ponudili za potrebe naše izložbe pod nazivom *Hrvatska književnost i kulturna baština od srednjeg vijeka do modernog doba* u Nacionalnoj knjižnici Koreje u Seulu. Vrlo vrijedni i raznovrsni izlozički podigli su izložbu na visoku razinu te pokazali bogatstvo hrvatske kulture. Posjetitelji su za njih pokazali veliko zanimanje, povezujući ih s elementima vlastite kulture i povijesti.

Ujedno zahvaljujem na donaciji prekrasnih rukotvorina i časopisa, koji će biti istaknuti u prostorima Veleposlanstva Republike Hrvatske u Seulu i tako biti u službi promicanja hrvatske glagoljske kulture svim našim posjetiteljima.

Još jednom zahvaljujem Vama i gospođi Mirni Lipovac, tajnici Društva, na izvršnoj suradnji s našim Veleposlanstvom u organizaciji ove izložbe, kao i na povjerenju koje ste nam ukazali posudbom vrijednih predmeta iz zbirke Društva i iz privatnih zbirki.

S poštovanjem,

dr. sc. Damir Kiš
veleposlanik

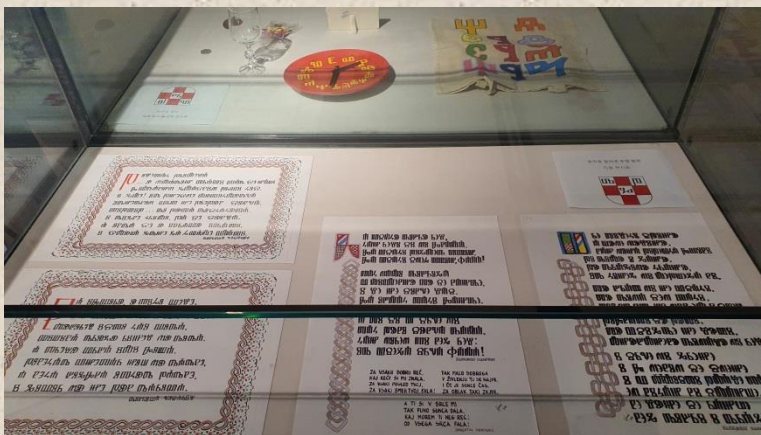
Za sve što smo predvidjeli za slanje u Koreju bilo je potrebno napisati i objašnjenja na engleskom koja su potom prevedena na korejski. Engleske tekstove su pripremili Mirna Lipovac i Darko Žubrinić. Dio izložaka su darovali naši članovi: Snježana Božić je oslikala 19 kom pisanica tradicijskim tehnikama, a Verica Kovač je glagoljicom ispislala i oslikala četiri plakata. Ovime je Republika Hrvatska dostojno predstavljena u svijetu, a i glagoljica je dobila zasluženi značaj.

Veleposlanik Republike Hrvatske u Seulu, dr. sc. Damir Kušen, uputio je Društvu pismo zahvale na poslanim materijalima.

I korejski mediji su popratili izložbu.

매일경제 슬라브 문자로 쓴 고전 공예품으로 보는 크로아티아 문화 국립중앙도서관, 본관 1층서 다음 달 25일까지 특별전

U nastavku donosimo nekoliko fotografija iz faze prikupljanja materijala, kao i s otvorenja izložbe.

Neka Vas prate zdravlje, mir i dobro!

UREDNICICA

글자벗의 친구들미나 Lipovac

STRUČNI SURADNIK

다들다들 친구들Darko Žubrinić

новости

DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE |
E-adresa: drustvoprijateljaglagoljice@gmail.com

СРБИЈА ДРУШТВО ПРИЈАТЕЛЈА ГЛАГОЛЈИЦЕ |
Web adresa: <http://www.croatianhistory.net/glagoljica/novosti/mirna.html>

Svi raniji brojevi *Novosti* nlaže se na: <http://www.croatianhistory.net/glagoljica/novosti/mirna.html>